

РОЗВІДУВАЛЬНИЙ НАПРЯМ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕРСПЕКТИВІ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

THE INTELLIGENCE COMPONENT OF OPERATIONAL-SEARCH ACTIVITY FROM THE PERSPECTIVE OF CRIMINAL ANALYSIS

Подобний О.О., д.ю.н., професор,
завідувач кафедри кримінального права,
процесу та криміналістики
Міжнародний гуманітарний університет

У статті визначено стан і перспективи розвідувального напрямку оперативно-розшукової діяльності (кримінальної розвідки) з урахуванням сучасних теоретичних і практичних положень методу кримінального аналізу.

Обґрунтовано, що розроблення теоретичної моделі пошуку і виявлення первинних відомостей про злочинну діяльність організованих злочинних угруповань є самостійним елементом предмету теорії оперативно-розшукової діяльності і може розглядатися як учення про кримінальну розвідку.

Доведено, що розвідувальну діяльність оперативних підрозділів компетентних правоохоронних органів у цілому необхідно розглядати як систему відповідних оперативно-розшукових заходів, здійснюваних уповноваженими на то суб'єктами в рамках окремої організаційно-тактичної форми оперативно-розшукової діяльності – оперативного пошуку.

Запропоновано визначення кримінальної розвідки як кваліфікованого методу оперативного пошуку, що здійснюється на стратегічному і тактичному рівнях спеціальним суб'єктом (підрозділом кримінальної розвідки) та складається із інформаційно-аналітичного, агентурного і технічного видів.

Визначено, що кримінальний аналіз як сучасний метод оперативно-розшукової діяльності, який активно застосовується в рамках її розвідувального напрямку, доцільно розподілити на два основні види: 1) стратегічний (аналіз, спрямований на побудову кримінально-правової політики держави чи довгострокової програми розвитку правоохоронного органу); 2) оперативний (нижчий по відношенню до стратегічного рівня, що передбачений Законом «Про ОРД» як метод вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності чи інструментарій отримання орієнтуючої інформації у конкретному кримінальному провадженні). Оперативний вид кримінального аналізу запропоновано розподілити на два підвиди: 2.1) тактичний, що здійснюється в рамках конкретної оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження у ситуації протистояння; 2.2) операційний, на проведення якого тактична ситуація протистояння не впливає, а видову самостійність визначає технологічний алгоритмізований характер відповідної процедури (наприклад аналіз великих масивів електронної інформації тощо).

Ключові слова: розвідка, кримінальна розвідка, аналітична розвідка, технічна розвідка, агентурна розвідка, кримінальний аналіз.

The article defines the current state and prospects of the intelligence component of operational-search activity (criminal intelligence), taking into account modern theoretical and practical approaches of the criminal analysis method.

It is substantiated that the development of a theoretical model for the search and identification of primary information on the criminal activities of organized crime groups is an independent element of the subject matter of operational-search activity theory and may be regarded as a doctrine of criminal intelligence.

It is proven that the intelligence activities of operational units of competent law enforcement agencies as a whole should be considered as a system of corresponding operational-search measures carried out by authorized entities within a distinct organizational and tactical form of operational-search activity – operational search.

A definition of criminal intelligence is proposed as a qualified method of operational search conducted at both strategic and tactical levels by a specialized entity (criminal intelligence unit), and consisting of information-analytical, human-source, and technical components.

It is determined that criminal analysis, as a modern method of operational-search activity actively used within its intelligence component, should reasonably be divided into two main types: 1) strategic (analysis aimed at developing the state's criminal law policy or a long-term development program for a law enforcement agency); 2) operational (lower in relation to the strategic level, provided by the Law as a method for solving operational-search tasks or as a tool for obtaining orienting information in a specific criminal proceeding). It is proposed to further divide the operational type of criminal analysis into two subtypes: 2.1) tactical – carried out within the framework of a specific operational-search case or criminal proceeding in a situation of confrontation; 2.2) operational (technological) – where the tactical confrontation situation does not influence the process, and its distinct character is determined by a technological, algorithmic nature of the corresponding procedure (e.g., analysis of large volumes of electronic information, etc.).

Key words: intelligence, criminal intelligence, analytical intelligence, technical intelligence, human-source intelligence, criminal analysis.

Постановка проблеми. Історично напрям розвідувальної роботи в теорії і практиці вітчизняної оперативно-розшукової діяльності (далі – ОРД) був розроблений та розпочав активно функціонувати як реакція на набуття злочинністю характеру організованості, а також з появою відповідних інформаційних технологій [див.: 1-6]. Із того часу дедалі актуальнішим стає не лише оцінка тих загроз, які несе у собі криміналізація суспільства, а й розроблення та впровадження у боротьбу з нею всіх методів і засобів, що використовуються проти ворожих армій і держав [2]. У контексті цього необхідно погодитися з думкою тих учених, які стверджують, що здавна найефективнішим заходом забезпечення держав і отримання необхідної інформації була розвідка, яка історично виникла як складова військового мистецтва [1, с. 5]. Розвиваючись як самостійні динамічні системи, розвідка та ОРД мають багато спільного у своїй меті – добування необхідної інформації,

а також тактиці її отримання – переважно негласними засобами і методами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розвідувального напрямку ОРД (кримінальної розвідки) знаходилася у полі зору таких вітчизняних вчених фундаторів теорії оперативно-розшукової діяльності як О. М. Бандурка, Б. І. Бараненко, Г. М. Бірюков, М. П. Водько, О. Ф. Долженков, В. П. Сапальов, Ю. Е. Черкасов, І. Р. Шинкаренко [1; 9-11]. Питання кримінального аналізу у спеціальних дослідженнях останніх років розкривалися М. Л. Грібовим, О. М. Зайцем, К. Ю. Ісмаїловим, О. Є. Користіним, В. А. Некрасовим, І. А. Федчаком та ін [18-21].

Окреслення цілей роботи. Виходячи із зазначеного, завданням статті є визначення стану і перспектив розвідувального напрямку оперативно-розшукової діяльності (кримінальної розвідки) з урахуванням сучасних теоретичних і практичних положень методу кримінального аналізу.

тичних і практичних положень методу кримінального аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Не зважаючи на достатню розробленість окремих питань кримінальної розвідки і аналізу, можна зустріти і думку, що заперечує можливість існування узагальненої категорії «розвідувальні заходи оперативних підрозділів правоохоронних органів». Наголошується на тому, що діяльність останніх взагалі не може містити розвідувальної складової, оскільки Законом України «Про розвідку» [7] у ст. 1 закріплено її визначення як організаційно-функціональне поєднання визначених законом розвідувальних органів та діяльності, яку вони здійснюють самостійно або у взаємодії між собою та з іншими суб'єктами розвідувального співтовариства з метою забезпечення національної безпеки і оборони України. Однак, оперативні підрозділи правоохоронних органів цим законом не віднесені а ні до розвідувальних органів, а ні до суб'єктів розвідувального співтовариства, вичерпний перелік яких надано у ст.ст. 5-6 коментованого закону [7].

Також Законом України «Про контррозвідувальну діяльність» [8] не включено до суб'єктів такої роботи підрозділи внутрішньої (власної) безпеки (контролю) правоохоронних органів, визначені ст. 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [13] (далі – Закон «Про ОРД»), хоча їх завданням, зокрема, є виявлення, попередження та припинення злочинних, корупційних та інших протиправних діянь, що готуються або вчинені їхніми працівниками.

Однак, слід підтримати точку зору тих вчених, які вважають, що розвідувальні заходи є інструментальними засобами здійснення як суто розвідувальної, так і оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів [зокрема, див.: 6, с. 29]. Водночас, у ч. 1 ст. 5 «Методи і засоби діяльності розвідувальних органів України» вказано, що для виконання покладених на розвідувальні органи України завдань щодо отримання розвідувальної інформації, забезпечення безпеки розвідувальних заходів, захисту своїх сил, засобів та інформаційних систем і об'єктів, а також джерел розвідувальної інформації, вони застосовують методи й засоби ОРД у порядку, визначеному в Законі «Про ОРД».

Зазначена плутанина в законодавчому закріпленні поняття «розвідка», на нашу думку, не повинна впливати як на теоретичне осмислення її основних положень, так і на практику її здійснення в правоохоронній сфері, тим більше, що остання на цей час повністю склалася і достатньо ефективно застосовується, зокрема спецпідрозділами кримінальної розвідки Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. Зазначений спецпідрозділ з його структурним елементом кримінальною розвідкою є фактичним правонаступником Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України, яке ефективно здійснювало розвідувальну функцію у середовищі організованих злочинних угруповань ще з 1993 року.

Стосовно проблем боротьби зі злочинністю превалює позиція, відповідно до якої поняття «оперативно-розшукова діяльність» є більш широким, ніж поняття «розвідка», й природно включає в себе весь комплекс розвідувальних заходів, до яких, зокрема, відносять інформаційно-аналітичну, кримінальну розвідку (розвідку у кримінальному середовищі), технічну (космічну, радіо, комп'ютерну) розвідку [див.: 3, 348-349; 4, 54; 5, 359]. Пріоритет ОРД у цьому випадку пов'язаний з тим, що цінність інформації, отриманої внаслідок здійснення певних оперативно-розшукових заходів, передусім, залежить від її правового статусу, тобто наскільки вона має доказовий характер і може бути використана в кримінальному провадженні. Ця обставина відрізняє оперативно-розшукові розвідувальні заходи від зазначених видів розвідки, вимагає для їх проведення обґрунтування відповідно до чинного законодавства, належного правового оформлення й документування отриманих розвідданих.

Необхідно мати на увазі і ще один аспект зазначеної проблеми. Саме розвідка передбачає оцінку тих

загроз, що обумовлені проникненням організованої злочинності не тільки в різні сфери діяльності, але й у сфери суспільних відносин. Якщо заходи, що здійснюються в рамках ОРД, спрямовані на запобігання кримінальним правопорушенням, то розвідувальні заходи передбачають виявлення тих загроз, які можуть знаходитися поза кримінально-правовим полем. У рамках розвідувальної діяльності можуть здійснюватися пошукові заходи, зокрема в радіоєфірі, в інформаційних системах, у мережі Інтернет тощо. Нарешті, розвідувальна діяльність обумовлює багато різних варіантів реалізації отриманої інформації (не тільки в рамках кримінального процесу), що дуже важливо в розробленні нетрадиційних підходів боротьби з організованою злочинністю. Зазначені аспекти пошукової та розвідувальної діяльності досліджувалися в роботах вітчизняних науковців [докладно див.: 1, с. 166-171; 9-11].

Як то зазначалося вище, у реаліях сьогодення основним підрозділом кримінальної поліції, що компетентний безпосередньо документувати факти організованої злочинної діяльності, є передусім Департамент стратегічних розслідувань, а спеціалізованим розвідувальним інструментарієм виявлення організованої злочинної діяльності володіють структурні підрозділи цього департаменту – підрозділи кримінальної розвідки, що мають повноваження по здійсненню розвідувальної діяльності в кримінальному середовищі організованих злочинних угруповань з метою встановлення контролю над організованою злочинністю, її локалізації, нейтралізації та ліквідації, усунення причин і умов існування організованої злочинності й корупції. Додатковими завданнями підрозділів кримінальної розвідки також є: опосередкований або прямий підлив організованої злочинності шляхом руйнування її структурних, фінансово-економічних, корупційних та інших зв'язків; забезпечення керівництва МВС і Національної поліції розвідувальною інформацією, необхідною для своєчасного прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності протидії організованій злочинності й корупції; інформування правоохоронних та інших державних органів, міжнародних правоохоронних організацій у відповідності до їх компетенції [див.: 12]. Складовими частинами кримінальної розвідки традиційно є інформаційно-аналітична, технічна, агентурна розвідки (останній вид прямо зазначений у ст. 5 Закону «Про ОРД»). Визначені напрями розвідувальної діяльності в організованому злочинному середовищі втілюються в життя шляхом виконання таких оперативно-розшукових заходів, передбачених ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»: п. 8) виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації згідно з положеннями ст. 272 КПК; п. 9) аудіо-, відеоконтроль особи, зняття інформації з електронних комунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж згідно (ст.ст. 260, 263-265 КПК); п. 11) спостереження за особою, речю або місцем, аудіо-, відеоконтроль місця (ст.ст. 269, 270 КПК); п. 14) використання конфіденційного співробітництва (ст.ст. 275 КПК); п. 17) створення та використання заздалегідь ідентифікованих (помічених) або несправжніх (імітаційних) засобів (ст. 273 КПК); п. 18) створення і застосовування автоматизованих інформаційних систем; п. 21) кримінальний аналіз.

Поряд із цим, інформаційно-аналітичний, технічний та агентурний види розвідки традиційно дуже ґрунтовно розроблені на теоретичному і застосовуються на практичному рівнях західними спеціальними та правоохоронними структурами, які виділяють:

- 1) Open Source Intelligence (OSINT – розвідка з відкритих джерел: соціальні мережі (Facebook, X/Twitter, Instagram, TikTok тощо); новини, блоги, форуми, сайти; бази даних (державні реєстри, тендери, санкційні списки); відео/фото, карти, супутникові знімки (наприклад, з Google Earth); Даркнет);
- 2) Human Intelligence (HUMINT – агентурна розвідка);
- 3) Signals Intelligence (SIGINT – розвідка за допомогою перехоплення сигналів);

3.1) Communications Intelligence (COMINT – перехоплення розмов, електронної пошти, месенджерів);

3.2) Electronic Intelligence (ELINT – дані з технічних пристроїв, наприклад радарів);

3.3) Imagery Intelligence (IMINT – розвідка за зображеннями з фото/відео камер спостереження або соцмереж, дронів, авіації, супутників, наприклад Planet Labs, Maxar).

Однак, на жаль, безпосереднього закріплення в положеннях Закону «Про ОРД» термін «кримінальна розвідка» не отримав. Водночас, згідно із чинною редакцією п. 21 ст. 8 цього закону оперативним підрозділам для виконання завдань ОРД за наявності передбачених ст. 6 підстав, зокрема, надається право безпосередньо проводити або ініціювати проведення кримінального аналізу [13].

У філософському розумінні «аналіз» – це логічний прийом, метод дослідження, який полягає в тому, що досліджуваний предмет подумки чи практично розкладається на складові (ознаки, властивості, відношення), кожна із яких після цього вивчається окремо як частина розділеного цілого, для того, щоб виділені під час аналізу елементи з'єднати за допомогою іншого логічного прийому – синтезу – в ціле, збагачене новими знаннями. При цьому розумовий синтез як метод пізнання спрямований на виявлення принципів систематичної єдності окремих сторін та складових частин об'єкта, останній розглядається вже не просто як нероз'єднана цілісність, а як функціональна впорядкованість форм організації об'єкта та взаємозв'язку його істотних характеристик [14, с. 19].

У свою чергу, згідно з юридичним і тлумачним словниками, «кримінальний» – це: 1) те саме, що «карний» (приріком, кримінальне право, кримінальне судочинство, кримінальний кодекс); 2) той, що вчинив злочин, злочинний; 3) пов'язаний із розслідуванням і покаранням; 4) такий, у якому описуються злочини та їх розслідування [15, с. 100-101; 16, с. 6].

Виходячи із зазначеного розуміння терміну «кримінальний» його аналітичне розкриття можливе з позицій двох прикладних дисциплін кримінально-правового циклу:

по-перше, кримінології як науки, що досліджує феномен злочинності – системи кримінальних правопорушень, учинених на певній території за визначений період часу, та характеристик злочинців;

по-друге, криміналістики як двооб'єктової галузі знань, яка досліджує такі види діяльності: злочинна (готування, безпосереднє вчинення кримінальних правопорушень, діяльність, спрямована на ухилення від кримінальної відповідальності) та розслідування і запобігання кримінальним правопорушенням. Зазначені об'єкти дослідження аналізуються шляхом виокремлення таких їх предметних елементів-закономірностей: механізму вчинення злочину; інформації про кримінальне правопорушення і його учасників; збирання, дослідження, оцінки та використання доказів, спеціальних засобів і методів судового дослідження та запобігання кримінальним правопорушенням.

При цьому, очевидно, стратегічним (більш загальним) аналізом буде той, що досліджує кримінальні процеси з позицій кримінології (на рівні злочинності). Натомість тактичному (прикладному) рівню аналізу відповідатиме криміналістична та оперативно-розшукова площина дослідження.

У цьому зв'язку необхідно наголосити на тій обставині, що криміналістика і теорія оперативно-розшукової діяльності запозичила терміни «стратегія» і «тактика» із військової справи, де традиційно стратегія – це складова частина військового мистецтва, його вища область, що знаходиться у тісному зв'язку з політикою, та охоплює теорію і практику підготовки держави і збройних сил до війни, планування, ведення війни та стратегічних операцій. Натомість тактика (грец. *taktika* – мистецтво побудови військ; *tasso* – строю війська) – складова частина військового мистецтва, що охоплює теорію і практику готування та ведення бою військовими підрозділами [докладно див.: 17, с. 555].

Сьогодні переважно консенсусним є визначення поняття кримінального аналізу як специфічного виду інформаційно-аналітичної діяльності, що полягає в ідентифікації та визначенні внутрішніх зв'язків між інформацією, яка стосується злочину, і будь-якими іншими даними, отриманими з різних джерел, їх використанні в інтересах оперативно-розшукової і слідчої діяльності (аналітичної підтримки) [зокрема, див.: 18, с. 18].

При чому, слід наголосити на тій обставині, що специфіку розглядуваному виду інформаційно-аналітичної діяльності, яка відрізняє його від кримінологічних чи криміналістичних досліджень, надає застосування особливого власного інструментарію-технологій: аналізу телефонних з'єднань, зв'язків, побудови асоціативних матриць і схем; компаративного аналізу; дослідження соціальних мереж; методології IBM i2, OSINT, T-24, T-30, SWOT, PEST, SOCTA; географічного, психологічного та фінансового профілювання тощо.

У сучасних наукових дослідженнях та навчальній літературі кримінальний аналіз класифікується по-різному. Найпростішою є дворівнева класифікація [див.: 18], згідно із якою його розподіляють на:

по-перше, оперативний, що здійснюється в рамках конкретної оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження та слугує досягненню протягом короткого часу конкретного тактичного завдання (формулювання версій щодо минулих, теперішніх і майбутніх протиправних дій, встановлення й опис структури і сфери діяльності злочинних груп, встановлення місцезнаходження та затримання підозрюваного, накладення арешту на знаряддя, засоби і результати злочинної діяльності тощо);

по-друге, стратегічний, спрямований на обробку даних для організації управління в правоохоронній сфері, прийняття управлінських рішень, в процесі якого вирішуються довгострокові проблеми та завдання (виявлення головних кримінальних особистостей або злочинних спільнот, прогнозування динаміки злочинної діяльності й встановлення пріоритетів у правозастосовній практиці).

Водночас, у найбільш повному сучасному навчальному посібнику за підставою рівня аналітичного продукту кримінальний аналіз розподіляється на три основні підгрупи:

1) операційний – інформаційно-аналітична діяльність за конкретними кримінальними провадженнями стосовно інформації про осіб, об'єкти, організовані групи чи злочинні організації, що становить інтерес для кримінальної поліції або органів досудового розслідування, щодо ознак та інших відомостей, які їх характеризують і в подальшому сприятимуть розслідуванню правопорушень. Підкреслюється, що під час цього виду кримінального аналізу здійснюється «встановлення тенденцій злочинності, з'ясовуються місця концентрації вчинення злочинів, визначається профіль підозрюваного та потерпілого». Наголошується, що «до цих дій вдаються з метою підготовки управлінських рішень щодо розподілу сил та засобів» [19, с. 30];

2) тактичний – аналіз злочинності та злочинів на конкретній території за невеликий проміжок часу, за певним видом злочину чи протиправної діяльності певної групи з метою напрацювання тактичних заходів із затримання злочинців, виявлення ризиків і попередження конкретних правопорушень [19, с. 30];

3) стратегічний кримінальний аналіз – ідентифікація та оцінювання кримінальних загроз особі, суспільству, державі з метою визначення вразливості правоохоронної системи або середовища та формування управлінських рішень щодо запобігання вчиненню кримінальних правопорушень і протидії злочинності (виявлення тенденцій, закономірностей, прогнозування розвитку встановлених загроз за великий період часу). Даний вид кримінального аналізу проводиться з метою підготовки стратегічних управлінських рішень та визначення ризиків розвитку криміногенної ситуації [19, с. 30-31].

Поряд із цим укладачі навчального посібника «Тактичний кримінальний аналіз: теорія та практика» [20]

визначають цей вид розглядуваного методу як спосіб дослідження конкретного правопорушення або групи правопорушень, який, як правило, здійснюється на місцевому рівні з метою оцінки криміногенної обстановки. Розкриваючи сутність тактичного аналізу, наголошують на його орієнтації на короткострокові та середньострокові проблеми, призначені виявити закономірності, особливості та специфічні елементи в серії злочинів, меті ідентифікації підозрілих ознак, осіб та груп, зв'язків між декількома фактами (чинниками), сфери чи ділянки території з високим потенціалом кримінальної активності, типів людей, схильних стати жертвами злочинів та сприятливих проміжків часу для злочинних проявів. Тактичний аналіз надає керівникам відомості про: картину постійних чи виникаючих шаблонів злочинів в рамках їх юрисдикції: динаміку злочинів; їх часовий, просторовий та географічний аналіз; спосіб вчинення; профіль жертви та підозрюваного; генеруючий чи спричиняючий фактори (соціальний, демографічний економічний тощо) [20, с. 22].

Якщо у визначенні поняття стратегічного аналізу у наведених джерелах переважно спостерігається співпадіння думок вчених і фахівців, то на нижчих рівнях цього виду правоохоронної аналітичної діяльності чіткості у формулюванні категорій «оперативний», «тактичний» чи «операційний» кримінальний аналіз не спостерігається. Із зазначеного вбачається, що найближчим актуальним науковим завданням розглядуваної сфери є уточнення типології кримінального аналізу, яка можлива на вищезазначеній базі оперативно-розшукового і криміналістичного уявлення про сутність категорії «тактика» як ситуації боротьби (у правоохоронній практиці – протистояння між правоохоронцями і правопорушниками).

Такий розгляд питань стану і перспектив розвідувального напрямку оперативно-розшукової діяльності, сучасних теоретичних і практичних положень методу кримінального аналізу дозволив сформулювати ряд таких **висновків:**

по-перше, розроблення теоретичної моделі пошуку і виявлення первинних відомостей про злочинну діяльність організованих злочинних угруповань є самостійним елементом предмету теорії ОРД і може розглядатися як учення про кримінальну розвідку;

по-друге, розвідувальну діяльність оперативних підрозділів компетентних правоохоронних органів у цілому необхідно визнати системою відповідних оперативно-розшукових заходів, здійснюваних уповноваженими на то суб'єктами в рамках окремої організаційно-тактичної форми ОРД – оперативного пошуку;

по-третє, кримінальна розвідка – це кваліфікований метод оперативного пошуку, що здійснюється на стратегічному і тактичному рівнях спеціальним суб'єктом (підрозділом кримінальної розвідки) та складається із інформаційно-аналітичного, агентурного і технічного видів;

по-четверте, кримінальний аналіз як сучасний метод оперативно-розшукової діяльності, що, зокрема, активно застосовується в рамках її розвідувального напрямку, доцільно розподілити на два основні види: 1) стратегічний (аналіз, спрямований на побудову кримінально-правової політики держави чи довгострокової програми розвитку правоохоронного органу); 2) оперативний (нижчий по відношенню до стратегічного рівня, що передбачений Законом «Про ОРД» як метод вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності чи інструментарій отримання орієнтуючої інформації у конкретному кримінальному провадженні).

У свою чергу, оперативний вид кримінального аналізу може бути розподілений на два підвиди: 2.1) тактичний, що здійснюється в рамках конкретної оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження у ситуації протистояння; 2.2) операційний, на проведення якого тактична ситуація протистояння не впливає, а видову самостійність визначає технологічний алгоритмізований характер відповідної процедури (наприклад аналіз великих масивів електронної інформації тощо).

ЛІТЕРАТУРА

- Долженков О. Ф., Некрасов В. А., Черкасов Ю. Е. Основи розвідки в середовищі та інфраструктурі злочинності : монографія. Одеса : ЮОІ ХНУВС, 2003. 198 с.
- Саакян М. Б. Теоретичні, правові та організаційно-тактичні основи оперативно-розшукових операцій органів внутрішніх справ : дис. ... доктора. юрид. наук. Одеса, 2009. 393 с.
- Подобний О. О. Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ у боротьбі з корисливо-наслідницькою організованою злочинністю: монографія. Одеса: вид.-во ОДУВС, 2012. 526 с.
- Подобний О. О. Сутність, значення та актуальні сучасні проблеми кримінальної розвідки. *Міжнародна науково-практична конференція «Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід»* (Одеса: ОДУВС, 29 квітня 2016 року). С. 53-55.
- Подобний О. О. Системно-структурний підхід до визначення місця кримінальної розвідки в теорії оперативно-розшукової діяльності. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 року, м. Одеса) у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. Одеса : Юридична література, 2016. С. 358-360.
- Грибов М. Л. Розвідувальні заходи органів внутрішніх справ: сутність та питання застосування у боротьбі з організованою злочинністю. *Боротьба з організованою злочинністю та корупцією: (теорія і практика)*. 2009. № 20. С. 26-33.
- Про розвідку: Закон України від 17 вересня 2020 року № 912-IX / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text>
- Про контррозвідувальну діяльність : закон України від 26. 12. 2002р. № 374-IV / *Верховна Рада України*. URL: : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text>
- Сапальов В. П. Деякі теоретичні аспекти контррозвідувальної діяльності ОВС. *Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС імені 10-річчя незалежності України*. Спец. вип. № 2. Ч. 1. С. 128-135.
- Шинкаренко І. Р. Проблеми використання можливостей підрозділів кримінальної розвідки у боротьбі з організованою злочинністю. *Вісник Львівського інституту внутрішніх справ*. 1992. Вип. № 2 (10). С. 121-129.
- Водько М.П., Подобний О. О. Правові та організаційні засади боротьби з організованою злочинністю в Україні: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 208 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/16179>
- Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України: наказ Національної поліції України від 23.10.2019 № 1099.
- Про оперативно-розшукову діяльність: закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12?find=1&text#Text>
- Філософський енциклопедичний словник. Київ «Абріс», 2002. 742 с.
- Багатомовний юридичний словник-довідник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2012. 543 с.
- Сліпушко О. М. Новий тлумачний словник української мови. Київ: «Аконіт», 2008. 925 [2] с.
- Військова енциклопедія. Т. 7, 1979. 688 с.
- Заєць О.М. Інститут аналітичного супроводження досудового розслідування кримінального провадження в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 4. С. 17-25.
- Федчак І.А. Основи кримінального аналізу : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.
- Тактичний кримінальний аналіз: теорія та практика; навчальний посібник / О.Є. Користін, Н.П. Свиридюк, О.М. Цільмак, О.М. Заєць, К.Ю. Ісмаїлов, В.А. Некрасов; МВС України, ДНДІ, ОДУВС. Одеса: РВВ ОДУВС, 2019. 216 с.
- Федчак І.А. Теорія та практика застосування проактивних моделей правоохоронної діяльності: дис. ... доктора. юрид. наук: 12.00.09. Львів, 2024. 225 с.